

ligesom det må kræves, at ansøgeren driver landbrug som hovederhverv.

Med hensyn til lånebehovet har gruppen ment, at det må være en forudsætning for långivning fra statens side, at ansøgerens muligheder for at klare investeringsopgaven uden eller med begrænset statslig bistand er prøvet i det enkelte tilfælde, herunder ved at der kræves optagelse af størst muligt foranstående lån.

Med hensyn til lånerenten har gruppen lagt vægt på, at der sker en tilnærmelse til den almindelige markedsrente, og har peget på en normalrente på $6\frac{1}{2}$ pct.

I gruppens beretning er fremlagt beregninger foretaget af statens jordlovsudvalgs administrationskontor over, hvor store lånemidler der må anses for nødvendige for at tilfredsstille efterspørgslen med hensyn til supplerings- og rationaliseringsforanstaltninger. Det fremgår heraf, at det årlige lånebehov skønnes at udgøre ca. 50 mill. kr. ved en udvidelse af rammerne for långivningen til at omfatte ejendomme, der suppleres op til omkring 30 ha, og en samtidig forhøjelse af låneadgangen til $1\frac{1}{2} \times$ grundværdien ved 13. alm. vurdering.

Gruppen har ikke ment at ville tage stilling til spørgsmålet om, hvor store beløb, der bør stilles til rådighed eller hvor højt op i ejendomsstørrelsen, der bør ydes støtte, men har som en konklusion af sine overvejelser givet udtryk for den opfattelse, at der især efter tilvejebringelsen af de udvidede muligheder for sammenlægning og supplerung af ejendomme, som vil være en følge af gennemførelsen af forslaget til lov om landbrugsejendomme, bør stilles øgede midler til rådighed af staten til fremme af disse formål.

Kommissionens forhandlinger.

Under behandlingen i landbokommissionen har det af nogle af kommissionens medlemmer været fremhævet, at långivning fra statens side som hidtil kun bør omfatte ejendomme inden for en vis mindre størrelse, idet det herved har været anført, at lån ikke bør ydes til ejendomme, der er større end 20-30 ha. Denne opfattelse har været begrundet med, at det især er de mindre ejendomme, der har udækket kapitalbehov, og at man formentlig fortsat i

denne lovgivning må anlægge sociale synspunkter. Det har ligeledes været fremhævet, at opgaven for statens vedkommende må være at støtte en ejendomsstørrelse, som kan give basis for opretholdelse af en forædlet husdyrproduktion.

Andre af kommissionens medlemmer har ment at måtte lægge afgørende vægt på, at det ikke er muligt at angive hvilken ejendomsstørrelse, der er den mest formålstjenlige, og at dette må føre til, at udlånsvirksomheden tilrettelægges så liberalt som muligt. Disse medlemmer mener derfor ikke, at der bør fastsættes nogen nærmere afgrænsning af de ejendomme, der kan komme i betragtning til statslån. Fastlæggelse af for snævre grænser vil kunne medføre risiko for fordrejning af den naturlige udvikling i landbruget, hvor hensynet først og fremmest må tages til opnåelsen af en effektiv produktionskapacitet.

Nogle medlemmer har givet udtryk for, at statsgaranti for lån i almindelige real-kreditinstitutioner ville være at foretrække frem for egentlige statslån.

Kommissionen har i det store og hele kunnet tiltræde de i finansieringsgruppens beretning anførte hovedsynspunkter, og det har været den overvejende opfattelse inden for kommissionen, at de i den hidtidige lovgivning indeholdte muligheder for ydelse af statslån bør opretholdes, og at der bør stilles betydeligt større midler til rådighed til forbedring af ejendomsstrukturen. Med hensyn til afgrænsningen af de ejendomme, der i denne relation kan komme i betragtning, har man, med de anførte forskelle i hovedsynspunkterne, kunnet samles om, at lånevirksomheden på dette område bør udvides til principielt at omfatte alle ejendomme inden for den frie sammenlægningsgrænse, således som denne måtte blive fastsat i landbrugsloven.

Med hensyn til rentens størrelse har der været enighed om, at denne bør tilnærmes markedsrenten, og et flertal af kommissionens medlemmer har herved givet udtryk for, at en rente svarende til sparekassernes almindelige udlånsrente må kunne lægges til grund for denne udlånsvirksomhed. Man er i denne forbindelse opmærksom på, at rentens størrelse utvivlsomt vil være af afgørende betydning for rækkevidden af de udlånsmidler, der stilles til disposition.